

Pressmeddelande 17.6.2004

**Vill vi att fallet Kvarnbäcken upprepas, där ett bostadsområde byggdes på en avstjälningsplats på grund av okunskap?
Eller vill vi hellre satsa på förebyggande miljövård och därigenom undvika att reparera skador för dyra pengar i efterhand?**

Föreningen miljövårdstjänstemän i Finland (Ympäristönsuojelunviranhaltijat ry/YSV ry) är orolig över tjänstemännens arbetsbörda i de små kommunerna.

Risto Mansikkamäki (miljöchef i Tusby kommun) färsk utredning om kommunala resurser för miljövårdsförvaltning, som Miljöministeriet och Kommunförbundet låtit göra, visar på allvarliga brister i våra kommuner. Kommunernas tilldelning av resurser för miljövården varierar stort, vilket påverkar deras möjligheter att klara sina uppgifter. Särskilt de mindre kommunernas förutsättningar att producera sakkunniga och tillräckligt täckande tillstånds- och övervakningstjänster har enligt utredningen försvagats. Samtidigt finns det risk för att främjandet av miljövården, som hör till kommunernas övergripande miljövårdsuppgifter, kommer att bli allt mer åsidosatt. I vissa kommuner hinner man sköta endast de allra mest brådskande lagstadgade uppgifterna, de andra får vänta och det finns inte heller tid att sköta alla anhängiggjorda ärenden.

YSV ry konstaterar, att miljövårdsarbetet i kommunerna ibland i praktiken kräver övermänskliga krafter t.ex. i en sådan kommun där miljöfrågorna sköts genom sk. kombinerade tjänster. Det finns tiotals dylika kommuner. På vilket sätt hinner t.ex. en landsbygdssekreterare förutom landsbygdsärenden sköta miljövårdsärenden, enskilda vägar samt kommunens ADB-ärenden? Och hur klarar en kombinerad miljövårdssekreterare-byggnadsinspektör-arbetarskyddschef-ansvarig för enskilda vägar av sitt arbete?

Det borde inte få vara möjligt att ge ansvaret över såhär många uppgiftshelheter åt en tjänsteman, resurserna hos en person räcker helt enkelt inte till, vilket leder till att ingen av uppgifterna är möjlig att sköta ens halvt fullständigt. Situationen är den samma också för en ensam tjänsteman som sköter miljövårdsärendena i flera kommuner. Anhopningen av uppgifter och en ständig brådska återspeglar sig på arbetets kvalitet och miljövårdstjänstemännens arbetsförmåga.

YSV ry konstaterar att tjänstemännen inom den kommunala miljövårdssektorn ofta är högt utbildade sakkunniga som till och med är inspirerade av sitt viktiga arbete, men en utmattning bland tjänstemännen kan redan skönjas. Enligt utredningen har speciallagstiftningen som berör den kommunala miljövårdsmyndigheten åttafaldigats från år 1986 till år 2003. Situationen har inte heller förenklats via EU, genom EU-direktiven ges ständigt nya nationella lagar och förordningar som gäller miljövården. Även t.ex. den s.k. avloppsvattenförordningen vilken trädde i kraft vid årsskiftet sysselsätter kommunerna: enligt en beräkning i en av våra kommuner skulle förverkligandet av förordningens målsättningar ta 43 år i anspråk om man för varje fall använder arbetstid motsvarande en halv arbetsdag.

YSV ry poängterar, att samtidigt som **kommunernas miljövårdsuppgifter har ökat** har **resurserna som kommunerna reserverat för miljövårdsarbetet minskat** i största delen av kommunerna. Personal- och de ekonomiska resurserna för miljövården har minskat speciellt i små kommuner med färre än 15 000 invånare (257 kommuner). Från år 1996 till år 2001 har kommunernas miljövårdspersonal minskat i 86 procent och verksamhetsutgifterna i 79 procent av kommunerna.

Samtidigt är det speciellt små landsortskommuner med negativ befolkningsutveckling som marknadsför sig själv som fristäder för en ren och orörd miljö och där det är trevligt att bo intill naturen. Om man ser på saken ur ett lite längre tidsperspektiv borde det vara självklart att i just dessa kommuner satsa tillräckligt även på förebyggande miljövård.

YSV ry vädjar till Miljöministeriet, övrig statlig miljövårdsförvaltning samt till de regionala miljöcentralerna och kommunala beslutsfattare samt Kommunförbundet att små kommuner skulle få tillräckligt med stöd för att sköta miljövårdsärendena på ett vettigt sätt. Just nu räcker inte kommunernas resurser ens till att sköta miljötillstånd och anmälningar, och för förebyggande miljövårdsverksamhet och upplysning finns inga som helst resurser. Besvärliga och arbetsdryga tillsynsuppgifter finns det däremot gott om: dikestvister, problem med avloppsvatten, muddringar, nedskräpning o.s.v.

YSV ry anser att staten nu borde satsa på att få den kommunala miljövården i skick. Härigenom kunde man också stöda vår känsliga men unika landsbygd. På nationell- och EU-nivå har man de senaste åren stiftat många framstegsvänliga miljöskyddslagar och – förordningar, men nyttan av dem blir liten om de inte kan verkställas på kommunal nivå på grund av resursbrist. Då man bedömer miljövårdens resursbehov kunde man ta exempel från livsmedelsövervakningen, landsbygdssektorn samt byggnadsövervakningen. Vid bedömningen bör man inte utgå direkt från befolkningsmängden utan från kommunens särdrag gällande miljön som t.ex. vattendrag, strandlinjen, skyddsområden, glesbygdsområden, grundvattenområden och miljöverkingarna från anläggningar som fungerar i kommunen.

“- Vi behöver miljöministeriets stöd för vårt arbete på gräsrotsnivå. På skorstenspolitik har satsats tillräckligt, nu borde miljöministeriet satsa på kommunerna. En kommitté bör tillsättas omedelbart och det behövs ekonomiska resurser för försöks- och utvecklingsprojekt samt för att finna lösningar för resursproblemen i olika typer av kommuner”, säger YSV:s ordförande Camilla v. Bonsdorff.

Hon konstaterar även, att om man vill förebygga allvarliga miljöolägenheter av typen Kvarnbäcken, så bör man nu satsa på kommunernas resurser och förebyggande miljövårdsarbete. På lång sikt leder förebyggande miljövårdsarbete också till ekonomiska inbesparingar.”

Publikationen Kommunala resurser för miljövårdsförvaltning (på finska, pdf, 1014 Kb) finns på adressen: <http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=18245>

Tilläggsuppgifter:

Camilla v. Bonsdorff, miljövårdschef, Helsingfors, tfn. (09) 7312 2680
e-mail camilla.von.bonsdorff@hel.fi

Sini-Pilvi Saarnio, miljöinspektör, Vihti tfn. (09) 2242 3296
e-mail sini-pilvi.saarnio@vihti.fi

Heidi Lyytikäinen, miljöchef Pernå tfn.(019) 661 2238
e-mail heidi.lyytikainen@pernaja.fi

Miira Riipinen, miljövårdsinspektör, Sibbo tfn.(09) 2353 6713
e-mail miira.riipinen@sipoo.fi